

Deltagarnas kompletteringar till översikt av utbildningar inom naturvägledning

Internationellt

En begränsad internationell översikt finns i rapporten, kapitel 5, samt något i kapitel 7 bland annat om Finlands yrkesexamen för vildmarks- och naturguider. Tornedalens folkhögskola har haft samarbete med vildmarksutbildningen i Rovaniemi. Den omfattar tre dagars prov, en dag teoretiskt och två dagar praktiskt. Enligt Rolf Lahti är det detaljerat, ”i Finland är man mycket för examina”.

Universitet/högskolor

- Ulla Carlsson-Granér kompletterar angående Naturguideprogrammet på Umeå universitet. Ges även i Örnsköldsvik från och med 2010. Numera finns även en ren kurs i naturguidning i programmet. Praktik ingår Fjällsäkerhetskursen är anpassad till fjälledarnormen.
- Stephan Svenning och Örebro universitet har varit med och tagit fram utbildningarna i nordiskt friluftsliv. Man har studenter från hela Norden. Man reser runt mellan de olika länderna. Det är en speciell utmaning att planera denna kurs. Kursen ”Natur, äventyr och rörelse” går inte just nu. Flera universitet använde samma kursplan och kursen gick bra i början med gemensam samling i Örebro inklusive Nationellt centrum för främjande av god hälsa hos barn och ungdom (NCFE). Det var goda intentioner med kursen men det var svårt att få till och kursen är vilande åtminstone i Örebro. Stephan har erfarenheter av samverkan mellan lärosäten. Han menar att den nya högskoleförordningen inte gynnar samverkan av ovanstående typ.
- Eva Kätting berättar att Nationellt centrum för utomhuspedagogik (NCU) är ett nationellt centrum sedan ett par år. Det har inget samband med övriga resurscentra utan har ren koppling till universitetet i Linköping. Outdoor Environmental Education and Outdoor Life heter masterutbildningen för internationella studenter. Natur- och kulturvägledning ges idag på halvfart i ett år men utökas nu till halvfart i två år. Det är förkunskapskrav på fil kand för magisterkursen, medan naturvägledningskursen riktar sig mot yrkesverksamma och inkluderar projektarbete på hemmaplan. 30hp-kurs utomhuspedagogik med mycket kring platsens betydelse.
- Torsten Kellander arbetar med kursen Skolträdgård – odling som pedagogiskt verktyg, på Torslunda SLU. Det är en intressant blandning av studenter. De får lära sig använda närmiljön och argumentera för den på hemmaplan. Det finns en utomhuspedagogisk miljö uppbyggd på Torslunda. Mattelab i samverkan med Linnéuniversitetet Växjö. Torsten ska börja arbeta på Movium.
- Stefan von Bothmer startade skolträdgårdskurs och utomhuspedagogisk kurs på SLU. Den sistnämnda har gått i 16 år, men har nu timeout för att se hur den kan utvecklas. Stefans hemmaplan är Kosters trädgårdar, som nu har anknytning till den nya nationalparken. Intressant med certifiering i detta sammanhang.
- Per Hedberg startade sommarkurs i utomhuspedagogik riktad till lärare i högre stadier men detta lades ner. Det finns dock en del i lärarutbildningen. Använder det som redan finns, Uppsala kommun satsar inte mycket. ”Extraknäckt som rektor i fem år för att försöka förstå hur det är”.
- Eva S kompletterar med CNV:s nya kurs 3hp Naturvägledning för yrkesverksamma. Fokus bland annat på naturvägledningens varför och hur, inklusive eget projekt och reflektion. Kursen ges tillsammans med avdelningen för miljökommunikation på Institutionen för stad och land på SLU
- CNV kompletterar också med att Rangerutbildningen i Göteborg innehåller påbyggnad i guidning, turism, entreprenörskap med mera.

YH/KY-utbildningar

- Intressant tyngdpunkt i inlandet för YH-utbildningar inom naturvägledning. Vildmarksguideutbildningen i Åre är på väg att omformas till universitetskurs på Mittuniversitetet.

Folkhögskolor

- Åsa Ohlin berättar att utbildningen i Storuman innehåller mycket praktisk utbildning och träning och är anpassad till fjälledarnormen. Åsa har tagit över rodret efter Håkan Jonsson. För få elever stannar i regionen, därav idén med Gränslösa guider tillsammans med Högskolan i Vesna, Norge. Målet är att ha en grupp fasta certifierade guider i regionen. Det sammanfaller mycket med nationella certifieringsarbetet.
- Ulrika Karlsson har tidigare arbetat med kursen på Hållands folkhögskola. Åre kommun fokuserar mycket på arenabaserade aktiviteter och det finns ett behov av input av natur- och kulturkunskap. År 1 har fokus på färdigheter, år 2 är påbyggnad inkl 15 veckors praktik. Anpassad till fjälledarnormen om man går två år. Påbyggnadsåret kan gås även om man inte gått grundåret om man har relevant erfarenhet.
- Tornedalens folkhögskola startade naturguideutbildning 1994. Rolf Lahti driver även eget företag inom turism, vilket är typiskt för dem som arbetar med dessa utbildningar. Utbildningen ska skapa professionella guider för turismindustrin. Certifiering mindre viktigt än kunskap/färdighet hos guiden man ska anställa, men en kvalitetssäkring är bra. Finska modellen med utbildning vore enligt Rolf bättre än att behöva certifiera sig efter genomgången utbildning.

Gymnasieskolor

- Vadstenagymnasiet har Natur- och friluftsprogrammet som innefattar friluftsliv och ledarskap. Praktik och träning viktigt. Kvalitetssäkring viktigt för både elever och arbetsgivare. Det finns andra gymnasieskolor som arbetar på liknande sätt. Friluftsliv och turism prioriteras ej i nya läroplanen – ingen skola har fått riksintag för sådana utbildningar. Anna-Greta Thorén och Eva Kätting berättar att friluftsliv, utomhuspedagogik och liknande hamnar lite mitt emellan teoretiska och yrkesinriktade utbildningar och därför inte prioriteras.

Övriga

- Nicke Helldorff berättar om Naturskoleföreningen. Naturskolorna medverkar i lärarfortbildning på de orter som har naturskola. På lärosäten med lärarutbildning deltar naturskolan ofta i utbildningen. Det finns böcker i utomhuspedagogik matematik, engelska, svenska, teknik.
- Kajsa berättar om Närnaturguiderna och Studieförbundet. Närnaturguideutbildningen har fokus på pedagogik, bemötande, värdskap och metoder. Främsta mål är att utveckla de medverkande organisationernas aktiva guider, inklusive förmågan att förmedla det som finns runt knuten och guidning som redskap för större frågor som klimat och hälsa. Studieförbundet har många natur- och friluftorganisationer som medlemsorganisationer. Kurser i ledarutveckling.
- Frederik Pedersen arbetar med pedagogik på Jägareförbundet, bland annat på Naturskolan Gladan, och driver också eget företag Naturspåret som arbetar brett och i många samarbeten. Arbetet är ambulerande i hela södra Sverige.